

TAMAR VALKENIER FULLTIME AVONTURIER

Over alles achterlaten en de
zoektocht naar ultieme vrijheid

Tamar Valkenier

FULLTIME AVONTURIER

Over alles achterlaten en de zoektocht
naar ultieme vrijheid

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

INHOUD

DEEL 1. **LOS** 12

DEEL 2. **WILD** 96

DEEL 3. **RUST** 224

HET EINDE? 271

EPILOOG 273

DANKWOORD 275

Gewond en flink in de problemen

Plots voel ik een harde ruk aan het touw waaraan ik mijn paard Izgi leid. Hij heeft het in zijn bol gekregen en galopeert bij me weg. Mijn andere paard Tor schrikt daarvan en rent een andere kant op. Het touw dat ik tussen de paarden had gespannen slaat tegen mijn achterhoofd, waardoor ik voorover op de grond klap. Meteen gutst het bloed over mijn gezicht. Ik heb een scherpe steen geraakt.

Ik krabbel op, grijp naar mijn hoofd en zie dat beide paarden al ver bij me weg zijn en uit alle macht proberen hun bepakking af te schudden. Mijn hond Tetti rent erachteraan en al snel verdwijnen ze achter de horizon.

Het bloed stroomt over mijn hand en langs mijn voorhoofd door mijn wimpers, waardoor ik nauwelijks nog wat kan zien. Hè, wát is er net gebeurd? Vier maanden is alles goed gegaan. Ik heb al 1600 kilometer afgelegd met deze dieren. Ik heb goed voor ze gezorgd en zij ook voor mij. We zijn op plekken gekomen waar ik zonder hen nooit had kunnen komen. Vier maanden zijn we diep in de wildernis van de Altajbergen gedoken. We hebben ons ondergedompeld in een eeuwenoude cultuur die hier nog springlevend is en geleefd tussen en als de nomaden. Bijna waren we terug bij meneer Dalaikhan. Daar zijn we de tocht begonnen en ik zou als een trotse moeder mijn dieren weer netjes thuis brengen. Maar vlak voor het einde van de tocht, is alles mis. Goed mis.

Ik sta in mijn eentje, zonder dieren, zonder spullen ergens op de steppe van Mongolië en ik voel mijn hart kloppen door mijn schedel. Ik begin wat draaierig te worden. Ik druk mijn handen op de wond in een poging het bloeden te stelpen, terwijl ik een motorfiets hoor remmen. Een tweetal mannen stopt en begint

druk tegen me te praten. Mijn Kazachs is nog onvoldoende om het allemaal te volgen, maar ik herken de woorden 'Dokter? Ziekenhuis?'

Ik stuur ze weg. Ik probeer duidelijk te maken dat ik twee paarden en een hond heb en dat ze die moeten vinden. 'Die kant op. Vind ze, alsjeblieft!' De mannen knikken, scheuren ervan door en niet veel later stopt een tweede motorrijder. 'Dokter? Ziekenhuis?' Deze keer stap ik wel achterop.

We rijden in dezelfde richting als de vorige motorfiets en mijn dieren, tot de man stopt bij een klein gebouw, waar hij op alle deuren klopt. 'Ziekenhuis,' zegt hij, maar voorlopig zie ik daar nog weinig van. De verf bladdert van de muren, de ramen zijn kapot en nergens hangt een bordje om me te vertellen dat ik hier een dokter zou moeten kunnen vinden. De man haalt zijn schouders op, spreekt een aantal mensen aan op straat en nadat er flink is rondgebeld, doet er eindelijk iemand open. Het is de verpleegster.

Eenmaal binnen, wijst ze naar een stoffige bank in de hoek. 'Zitten', zegt ze en maakt verder weinig woorden aan me vuil. Zoekend naar een spiegel om mijn wond te bekijken, hoor ik dat mijn chauffeur buiten zijn motor start en er weer vandoor gaat. Ik zucht in de wetenschap dat ik nu ben overgeleverd aan deze vrouw, die ik een paar latex handschoentjes van de wasbak zie pakken, waar ze vervolgens bloedspetters van een vorige patiënt staat af te vegen. Ze gebaart me nog eens dat ik moet gaan zitten en pakt een flesje uit de kast met op het label 'Desinfectie'. Al twee jaar over datum, zie ik als ik de verpakking inspecteer. Ze doet er wat van op een smoezelig stukje papier en stomgeslagen laat ik toe dat ze daarmee een paar keer mijn hoofd dekt. Ik lijk wel in een slechte film beland. Ik zou maar wat graag wakker worden uit deze nachtmerrie en gewoon thuis bij mijn vader aan de keukentafel zitten.

Moederziel alleen, gewond en flink in de problemen, kan ik wel wat steun gebruiken. Terwijl ik me afvraag wat ik in hemelsnaam moet doen, komt een man met paardrijlaarzen en lange

DEEL 1

LOS

EUROPA

9 MAANDEN
10.000 KILOMETER

HAARLEM

ISTANBOEL

Is dit 't nou?

Het is november 2014 en ik staar roerloos voor me uit. Buiten waait het flink, maar hierbinnen merk ik daar niks van. Ik zit al uren in dezelfde houding op dezelfde zachte bank met mijn begipste been op de salontafel voor me te luisteren naar... niks. Ik ga regelmatig parachutespringen in het weekend, maar bij de laatste keer brak ik mijn voet en sindsdien ben ik tot mijn vaders bank veroordeeld. Daar zit ik nu alleen, een beetje voor me uit te turen.

‘Waar zit je naar te kijken?’ vraagt mijn vader als hij de trap af komt en mijn blik op oneindig ziet staan.

‘Naar de tijd die wegtikt, pap.’ Mijn vader is 65. Ik ben 27 en ik vraag of hij de tijd net zo ervaart als ik.

‘Nee, natuurlijk niet,’ zegt hij alsof ik iets heel stoms heb gezegd. ‘Jij hebt nog een heel leven voor je. Jij kunt nog eens van spoor wisselen, eens uitstappen op een perron. Ik nader al mijn eindstation.’

Een heel leven voor me? Ik laat zijn woorden tot me doordringen. Al bij zijn eindstation? Ik krijg het benauwd bij de gedachte. Het tikken van de klok dreunt opeens door alles heen. Als een tijdbom, tik, tik, tik, steeds sneller. Ik heb een prima leven opgebouwd, maar de laatste tijd vraag ik me steeds vaker af of ik wel op het juiste pad ben.

Waar die twijfels plots vandaan komen, weet ik niet, want ik zou niks te klagen moeten hebben. Na een jaar of zeven met veel plezier als kok in verschillende toprestaurants in en om Haarlem gewerkt te hebben, werd ik op mijn vierentwintigste – na jaren

keihard studeren – beloond met de titel meester doctorandus. Ik rondde mijn studies Psychologie en Criminologie cum laude af en werd direct aangenomen voor de functie waar ik al jaren van dacht: ‘Later, als ik groot ben, hoop ik dat werk te mogen doen!’ Als recherchepsycholoog bij de Nationale Politie hield ik me sindsdien enthousiast bezig met moord- en zedenzaken, bedreigingen en stalking. Wie is de dader? Hoe verhoor je een psychotische verdachte, of een kind? Hoe herken je of een aangifte vals is? Niet iedereen begrijpt dat ik geniet van zulke dingen, maar voor mij is het een absolute droombaan. Alles wat vreemd is in de wereld, vind ik interessant.

Nu ik mijn voet gebroken heb en gedwongen wordt om – letterlijk – een tijdje stil te staan bij mijn leven, denk ik er voor het eerst wat dieper over na. Ik heb altijd maar doorgedenderd en gedaan wat ik dacht dat goed was: werken, studeren, huis kopen enzovoorts, maar wil ik zo eigenlijk wel verder? Hoe kan het beter? Welke opties zijn er? De laatste dagen twijfel ik me suf en langzaamaan groeit de behoefte om mijn leven eens flink ondersteboven te houden en binnenstebuiten te keren.

Op mijn negentiende kocht ik een huis met mijn toenmalige vriend Frank, maar na zes jaar gingen we vriendschappelijk uit elkaar. Hij is in ons appartement blijven wonen en ik heb een paar jaar een leuke bovenwoning kunnen huren. Een half jaar geleden ben ik weer bij mijn vader ingetrokken, met het idee dat ik zo flink kan sparen voor een koopwoning hier in de buurt. Maar nu ik hier zo op de bank zit na te denken, vraag ik me steeds meer af of het kopen van een huis wel zo’n goed idee is. Zet ik mezelf daar niet te veel mee vast? Kan ik dan nog wel van spoor wisselen of even uitstappen op een perron? ‘Pap, is dit ’t nou? Het leven? Werken, werken, werken, huis kopen en af en toe op vakantie?’

Ik hou van vakantie. Van reizen. Van nieuwe plekken zien, nieuwe mensen ontmoeten, nieuwe dingen doen. Dat geeft sjeu

aan het leven, inspiratie, nieuwe inzichten en vooral heel veel plezier. Ik heb tot nu toe elk jaar op 1 januari al mijn vakantie-dagen opgenomen om zo lang en zo ver mogelijk weg te gaan: China, Zuid-Afrika, Colombia... Heimwee heb ik nooit gekend. Naar huis gaan? Nooit naar uitgekeken. Ik wilde juist meer, wilder, verder, langer... Telkens viel het me zwaar om in februari terug te keren en weer een heel jaar te moeten werken voordat ik opnieuw een verre reis kon maken. Ik vraag me nu af of dat niet anders kan.

Mijn vader knikt begrijpend als ik hem mijn twijfels voorleg en schudt lachend zijn hoofd. 'Last van het bekende Zwarte Gat?' Ik hou van zijn cynisme. Altijd prikkelend, maar tevens vol liefde. 'Jarenlang naar iets toegewerkt en het dan hebben bereikt, dan voel je Leegte. Het Grote Niets. Dat is heel normaal. Maak je geen zorgen, het gaat vanzelf weer over.' Hij heeft vast gelijk, maar ik geloof niet dat ik wil wachten tot het vanzelf weer overgaat. Misschien wil ik er wel wat aan doen?

Vier weken duurt het tot mijn voet genezen is. Vier weken zit ik te piekeren. Hoe kan ik ervoor zorgen dat ik alles uit het leven haal, zonder dat het alles uit mij haalt? Ik struin het internet af, op zoek naar inspiratie. Ik kijk filmpjes, lees verhalen en om de een of andere reden word ik gegrepen door blogs van wereldreizigers die hun dagen vullen zonder vastomlijnde plannen. Die van het ene avontuur in het andere tuimelen en wel zien waar het lot ze brengt. Zonder tijdsdruk, zonder verwachtingen. Ze maken de gaafste dingen mee. Ik wist niet dat je zo kon leven! Het zet me aan het denken. Waarom gooi ik ook niet lekker alles overhoop? Wat als ik nu eens al mijn zekerheden opgeef? Er even helemaal tussenuit glip, de wereld in, met niks. Waar niks moet en niks mag. Zonder bezittingen en zonder plannen. Loslaten wat ik volgens de maatschappij, volgens mijn vader en volgens mezelf allemaal zou moeten.

'Het leven herijken, daar heb ik behoefte aan, pap.' Mijn vader hoort het allemaal moedeloos aan. Waarschijnlijk hoopt hij dat

het slechts een bevestiging is, maar dit gevoel raak ik niet kwijt. De wereld roept steeds luider: ‘Tamar, kom je buitenspelen?’

Ratio of hart?

Na weken mezelf lekker te hebben gemaakt met mooie verhalen, weet ik het zeker: ik wil op reis. Een lange reis. Iets doen wat ik nog nooit gedaan heb. Kijken waar het me brengt en hoe ik dan in het leven sta. Ik wil niet meer leven zoals het hoort, ik wil leven zoals het kan. Het mooiste leven leiden dat ik leiden kan.

Mijn hart en mijn ratio spreken elkaar echter voortdurend tegen. De één zegt: ‘Tamar, doe het, laat alles los. Trek de wijde wereld in! Dat wil je toch zo graag? Bovendien, wat is nu een jaar op een mensenleven?’

‘Ho, wacht eens even,’ zegt de ander, ‘is dat wel zo’n goed idee? Je hebt zo hard gewerkt voor deze baan, voor dit bestaan. Straks kun je niet meer terug. Ben je dan niet tevreden?’

Een terechte vraag. Waarom kan ik niet gewoon blij zijn met alles wat ik heb? Ben ik soms Rupsje Nooitgenoeg?

‘Pap, help me nou, hoe komt een mens tot de juiste beslissing?’ Uit mijn studie Psychologie weet ik maar al te goed dat ons denken feilbaar is en ons gevoelsleven gemankeerd. Moet ik nu goed nadenken of moet ik beter voelen? Hoe dan ook, ik moet wat. Dit verlangen is te sterk. Ik kan het maar niet onderdrukken.

Mijn vader probeert een oplossing te bieden. Eentje dichterbij huis. ‘Als je meer naar buiten wilt, kun je toch gewoon hier wat vaker de duinen in gaan? Onvrijheid zit alleen maar in je hoofd.’

Ik erger me als hij zo praat. ‘Kom op, pap,’ spreek ik hem tegen. ‘Onze duinen zijn zo beschermd dat ik er na zonsondergang niet eens mag komen. Ik mag er niet kamperen, geen vuur ma-

DEEL 2

WILD

MONGOLIË

4 MAANDEN
1600 KILOMETER

'Australië is prachtig!' roep ik opgewonden door de telefoon, als ik twee maanden later zowel mijn vader als mijn broer aan de lijn heb en ze me vragen of ik de woestijn al zat ben. 'Nee, nog lang niet,' zeg ik lachend. 'Deze zandbak is veel mooier dan ik me had voorgesteld!' Ik doe een poging om ze te vertellen over de weidsheid van het land, de ongerepte wildernis, de eindeloze vergezichten en de grote diversiteit aan wilde dieren. 'Ik ben wezen rotsklimmen op enorme pilaren van doleriet die uit de oceaan omhoogsteken! De kangoeroes liepen voor mijn tent langs, de koala's zaten in de bomen en we doken ons eigen avondeten op uit de oceaan. En op het muziekfestival heb ik in één week tijd net zoveel geld verdiend als ik in het hele afgelopen jaar heb uitgegeven!' De 8000 euro waar ik mee vertrok is daarmee nu weer aangevuld en ik heb voorlopig in ieder geval geen geldzorgen. Bovendien geef ik bar weinig uit, want ik ben bij een aantal permacultuurboerderijen uitgenodigd om in ruil voor onderdak en eten bij ze te komen werken.

Mijn medewereldfietser, aan wie ik Australië te danken heb, is na zeven weken weer naar huis gegaan, maar voor mij begint het Australië-avontuur pas. Ik besluit zo lang mijn visum het me toelaat hier te blijven.

Ik fiets van boerderij naar boerderij en telkens blijf ik een paar weken (soms zelfs maanden). Ik leer voedsel verbouwen, varkens houden, houthakken, bierbrouwen, yoghurt maken, kippen slachten en bijen houden. Elke dag doe ik iets voor het eerst en zo leer ik, in ruim een jaar tijd, meer dan tot dusver in mijn hele leven.

Ik maak nog een uitstapje naar Indonesië waar ik van Denpasar naar Jakarta fiets, onderweg vele vulkanen beklim en in-

heemse junglestammen bezoek. Na twee maanden Indonesië vlieg ik toch weer terug naar Australië, om nog veel meer te beleven: speervissen naar kreeften, oesters rapen van het strand, zeilen tussen tientallen dolfijnen en wakeboarden bij zonsopgang. Ik beklim elke berg die ik kan vinden, verwonder me bij duizenden glimwormen en laat mij aan een touw zakken door vele watervallen. Ik bezoek aboriginalgemeenschappen diep verscholen in het binnenland en leer zoveel over de eetbare natuur, dat ik nauwelijks nog geld nodig heb om hier te leven.

Ik ben zo enthousiast dat zelfs mijn vader en broer nieuwsgierig zijn geworden en me komen opzoeken. Drie maanden lang mag ik ze laten zien wat ik hier zo geweldig vind. 'Kijk, Jasper: wombats, possums, kookabarra's, een emoe.'

'Wil je niet met ons mee naar huis?' vraagt mijn vader als ik hem met tranen in de ogen weer gedag zeg. Ik haal mijn schouders op. Ik zou willen dat ik 'ja' kon zeggen, maar ik kan het niet. Hoe erg ik hem ook ga missen, ik kom voorlopig niet naar huis. Mijn wilde haren heb ik nog niet afgeschud. Sterker nog, ze worden almaar wilder en ik wil alleen maar meer. Ik ben verslaafd. Verslaafd aan deze vrijheid en verslaafd aan avontuur.

Na een emotioneel afscheid ga ik terug de bergen in, de Blue Mountains, net buiten Sydney. Het is een prachtig gebied, waar ik een prachtige man ga opzoeken. Dave ontmoette ik een paar maanden geleden toen ik op zoek was naar een partner om mee te klimmen. Dat hebben we inmiddels veelvuldig gedaan, zowel op de rotsen als in bed. Hij heeft me uitgenodigd om een tijd bij hem te blijven. Elke dag trekken we de wildernis in om te klimmen, te hiken, te zwemmen en te kamperen. Hij is een echte *bushman* en met de dag ben ik meer van hem onder de indruk. Hij is geïnteresseerd, maar op gepaste afstand. Gepassioneerd op een bescheiden manier. Lief, sterk, betrokken en zelfstandig. Het lijkt goed te klikken tussen ons en om uit te zoeken of wij als stel potentie hebben, vraag ik een nieuw visum aan, maar na vijftien maanden in Australië wordt dat niet meer gehonoreerd. 'Dave, het spijt me, maar ik mag niet blijven.'

Op onze laatste avond neemt hij me mee naar mijn favoriete uitkijkpunt en veegt de tranen van mijn wangen. 'Je bent altijd welkom hier, dat weet je,' zegt hij. Hij houdt me even stevig vast en geeft me een mooie ring van jade, die ik voortaan bij me draag.

Het voelt wrang, te snel, ik ben nog niet klaar met Australië en begin Dave pas net een beetje te leren kennen. Gedwongen door de situatie en in de wetenschap dat ik over zes maanden terug mag keren grijp ik het moment maar aan om me voor te bereiden op een langgekoesterde droom. Een droom die Dave helaas niet met me deelt, maar hij helpt me met liefde met de voorbereidingen.

Ik ben de afgelopen maanden namelijk helemaal geobsedeerd geraakt door een land dat zo onherbergzaam, wild, koud, primitief en anders is dan alles wat ik weet en ken. Sinds ik twee jaar geleden, in 2015, op mijn fietsreis door Slovenië, voor het eerst een filmpje van het land te zien kreeg, ben ik helemaal verkocht. Ik zag mannen op paarden door een eindeloos landschap galopperen. Ik zag besneeuwde bergtoppen, oneindig blauwe luchten en steppes tot ver voorbij de horizon. Ik zag nomaden – levend in witte joerts – met hun dieren met de seizoenen mee migreren. Ik zag prachtige traditionele kleding, dansoptredens en mannen die de keelzang meesterlijk beheersen. En wat me misschien nog wel het meeste greep: mannen te paard, met adelaars op de arm, die de bergen in trekken om te jagen. Toen ik dat zag, was ik om en wilde ik nog maar één ding: naar Mongolië. Met mijn eigen paarden tussen deze adelaarjagers in de Altajbergen reizen. Niet slechts de nomaden bezoeken, maar een nomade zijn. En in mijn stoutste dromen: misschien zelfs ooit een échte valkenier.

'Wat houd je tegen?' vroeg Dave toen ik hem er voor het eerst over vertelde.

Ik legde hem de obstakels voor. 'De vraag is meer: wat niet? Mongolië is een van de dunst bevolkte landen ter wereld. Dat betekent dat er – buiten de hoofdstad Ulaanbaatar, waar de meeste mensen wonen – bijna geen wegen zijn, geen winkels en

amper telefoonbereik. Er was zelfs laatst een uitbraak van de builenpest! Ik spreek de taal niet, ken niemand die er is geweest en *last but not least*: ik kan helemaal niet paardrijden. Hoe ga ik dat in godsnaam doen?’

Dave knikte en zei: ‘Gewoon, zoals jij alles doet: met de Tamar-methode. Je gaat stap voor stap te werk.’

Ondersteunend als hij is, spoorde hij me aan om contacten te gaan leggen. Ik verdiepte me in EHBO, kocht het beste waterfilter en een satellietapparaat met sos-knop. Ik studeerde me suf op de taal en klopte bij maneges aan voor paardrijlessen. Ik kwam weliswaar steeds dichterbij mijn doel, maar ik heb nog niet bepaald het gevoel dat ik er klaar voor ben. Er is nog zoveel wat ik allemaal niet weet en kan.

Via via legde ik contact met Uka, een Mongoolse vrouw in Ulaanbaatar, die ik mijn plan voorlegde. ‘Ken jij soms mensen die me kunnen helpen met mijn voorbereidingen?’ Ze wist wel wat. ‘Eén week bij een paardentrekbedrijf en één week bij een nomadenfamilie. Daar kun je werken voor de kost en ondertussen heel wat leren. Daarna zet ik je op de bus naar Ölgii, daar heb ik een vriend die je wel verder helpt.’ Met Uka’s hulp groeide mijn vertrouwen en besluit ik dat ik het gewoon ga doen, althans een poging ga wagen.

Ik boek een ticket. ‘Zo, nu is het echt. Deze zomer ga ik naar Mongolië!’

Drakenboten

Als in februari 2017 mijn visum in Australië afloopt, is het nog volop winter in Mongolië. Daarom ga ik eerst drie maanden klimmen in Thailand en Laos. ‘De rotsen daar zijn fenomenaal! Je gaat het er geweldig hebben’, had Dave me geadviseerd. En inderdaad, het is er prachtig. Ik klim naar grotten in het donker om daar de zonsopgang mee te maken, slaap gezekeerd op een plat-

EEN INDRUKWEKKEND VERHAAL OVER ALLES ACHTERLATEN EN DE ZOEKTOCHT NAAR ULTIEME VRIJHEID

Tamar Valkenier was recherchepsycholoog bij de politie. Nu is ze fulltime nomade. Op haar 28ste besluit Tamar haar baan op te zeggen en afstand te doen van al haar bezittingen. Ze laat alles achter en kiest voor een leven vol onzekerheid. Ze klimt op de fietst en rijdt het avontuur tegemoet, een avontuur dat nu al meer dan tien jaar voortduurt.

In *Fulltime avonturier* doet ze verslag van haar vrije leven.

Tamar fietst dwars door Europa naar Istanboel. Haar angst voor het onbekende verdwijnt en ze verlegt haar grenzen. Ze trekt vier maanden door Mongolië met haar paard, kameel en hond, en loopt zeshonderd kilometer door Jordanië. Samen met Miriam Lancewood doorkruist ze het hooggebergte van Nieuw-Zeeland terwijl ze leven als jager-verzamelaars.

Tamars boek gaat niet alleen over haar avonturen, maar ook over haar ontwikkeling van carriëretijger in een keurslijf tot fulltime avonturier die geniet van haar vrijheid en nergens voor terugdeinst.

**‘De passie van Tamar Valkenier
voor de wereld om ons heen,
brengt haar tot ver voorbij de
horizon en is zowel aanstekelijk
als inspirerend.’**

— FLOORTJE DESSING

**‘Tamar gedijt in extreme
situaties vanwege haar honger
naar avontuur en verlangen om
het onbekende te verkennen,
zowel psychologisch als fysiek.’**

— MIRIAM LANCEWOOD,
AUTEUR VAN *MIJN LEVEN IN DE WILDERNIS*

www.kosmosuitgevers.nl

NUR 320
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

**KOS
M•S**

 **NATIONAL
GEOGRAPHIC**